22130663

International Baccalaureate®
Baccalauréat International
Bachillerato Internacional

TIBETAN A: LITERATURE – STANDARD LEVEL – PAPER 1
TIBÉTAIN A : LITTÉRATURE – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
TIBETANO A: LITERATURA – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Wednesday 8 May 2013 (morning)
Mercredi 8 mai 2013 (matin)
Miércoles 8 de mayo de 2013 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

© International Baccalaureate Organization 2013

༄༅། །ལམ་སྟོན་དྲི་བ་གཉིས་ལ་གཞི་བཅོལ་ཏེ་གཤམ་གསལ་སྙན་རྩོམ་ལ་དཔྱད་པ་གྱིས།

1.

དྲིན་ལན་འཇལ་བ།

གནའ་སྔ་མོ་མ་མོ་སེར་སྐྱ་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཉིན་གཅིག་ལུ་གུ་སྐྱེས་ཏེ། མོ་ལུ་གུ་ལ་སེམས་ཆགས་ནས་མ་བུ་གཉིས་མི་མེད་བྱ་མེད་ཀྱི་མཚེར་ཤུལ་ཞིག་ཏུ་ལུས། སྐབས་དེར་སྤྱང་ཀི་ཞིག་ལྟུང་ནག་གཡུག་པ་བཞིན་དེར་ཡོང་སྟེ་ཁ་གྲོག་ཤུར་འདྲ་བ་དེ་གདངས་ནས། "ཁྱོད་མ་བུ་གཉིས་ལ་འཕྲད་པ་འདི།ང་ཨ་ཁུ་སྤྱང་ཀིའི་ཁ་བསོད་རེད།" ཟེར་ནས་མ་བུ་གཉིས་གསོད་གྲབས་བྱས་པ་ན། མ་མོས་སུག་ཏིས་ས་ལ་རྗེབ་རྗེབ་འགག་བྱས་ཏེ། "ཨ་ཁུ་སྤྱང་ཀི་ལགས། ད་ལྟ་ངེད་གཉིས་མ་ཟ་རེ་ཞིག་ཞོག ངས་ལུ་གུ་བཙས་མ་ཐག་ཡིན། ལུས་ནས་ཟུངས་ཁྲག་མང་པོ་བཞུར་བས་ཤ་ལ་བྲོ་བ་མེད། ཁྲག་ལ་ཁྲག་དྲི་ཞན་ཕྱིར། ཉིན་ཤས་འགོར་ནས་ཤ་ཤེད་རྒྱས་དུས་ཁྱེད་རང་ཡོང་ནས་ཟོས་ན་ཤ་ཞིམ་ལ་ཁྲག་ཀྱང་མངར་མོ་ཡིན།" ཞེས་སྨྲས་པས། སྤྱང་ཀིས་ཀྱང་དེ་བདེན་པར་འདོད་ནས་གནངས་ཉིན་ཕོ་མ་བུ་གཉིས་ཟ་བའི་ཁ་ཆད་བྱས།

དེ་ནས་སྤྱང་ཀི་དེ་སོང་རྗེས། ཕོ་མ་བུ་གཉིས་ཀྱི་ལོགས་སུ་ལྷ་མོ་ཞིག་འོངས་པ་ལ། མ་མོས་མགོ་སུག་བར་ལ་སྨྲར་ནས། "ཨ་ཆེ་ལྷ་མོ་ལགས། ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། ངེད་མ་བུ་གཉིས་ཀྱི་སྲོག་ཐར་བའི་ཐབས་བཟང་ཞིག་གསུངས་དང་། དྲིན་ལན་རྗེས་སུ་འཇལ་ཆོག" ཅེས་ཡང་ཡང་ཞུས་པས། ལྷ་མོས་ཁྲེལ་ཀྲོད་ཅིག་བྱས་ཏེ། "ཐར་ཐབས་ཡོད་ཙང་སུ་ཡིས་བཤད། བདག་ཀྱང་གཅན་གཟན་གྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་པས། ཨ་ཁུ་སྤྱང་ཀིས་ཁྱོད་ཟོས་ཤུལ་དུ་ཁྲག་ཐིགས་པ་ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་བལྟག་ཏུ་ཡོང་བ་ཡིན།" ཞེས་སྨྲས་ཏེ་སོང་ངོ་། །

དེ་ནས་ཅང་མ་འགོར་བར་ཡང་མ་མོ་མ་བུ་གཉིས་ཀྱི་གམ་དུ་ཕོ་རོག་གཅིག་བབས་པར། མ་མོས་དེ་ལ་ལག་ཟུང་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། "ཁྱེད་ཀྱིས་ངེད་མ་བུ་གཉིས་ལ་ཆེ་སྲོག་ཐར་བའི་ཐབས་བཟང་ཞིག་གསུངས་དང་། དྲིན་ལན་ཕྱིས་སུ་འཇལ་ཆོག" ཅེས་སྨྲས། ཕོ་རོག་དེས་མཆུ་ཏོ་ལན་འགའ་རྗེ་ཐོག་ཏུ་བརྡར་རྗེས། "ཐར་ཐབས་ཡོད་ཙང་སུ་ཡིས་བཤད། བདག་ཀྱང་ཤ་ཟ་བའི་བྱ་རིགས་ཡིན་པས། ཨ་ཁུ་སྤྱང་ཀིས་ཁྱོད་གཉིས་ཟོས་ཤུལ་དུ་རྐྱུ་སྙེ་ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་དེ་འཐུ་རུ་ཡོང་བ་ཡིན།" ཞེས་སྨྲས་ཏེ་འཕུར་སོང་།

དེ་ནས་མ་མོ་སེར་སྐྱ་མ་སེམས་སྡུག་གི་རྒྱ་མཚོར་ལྷུང་སྟེ་རྩྭ་མི་ཟ་ཞིང་ཆུ་ཡང་མི་འཐུང་བར་སྲོག་ཉེན་ལས་ཐར་ཐབས་ལ་བསམ་བློ་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་བཏང་ཡང་། ཐབས་ཤེས་བཟང་པོ་ཞིག་མ་རྙེད་པར་ཡིད་སྨུག་སྟེ་ལུས། སྐབས་དེར་རི་བོང་ཞིག་མཆོང་ལྡིང་གིས་མ་མོ་མ་བུ་གཉིས་ཀྱི་གམ་དུ་སླེབས་ནས། "ཨ་ཆེ་སེར་སྐྱ། ཨ་ཆེ་སེར་སྐྱ། ཁྱེད་དུས་རྒྱུན་ཡིན་ན་དགའ་དགའ་དང་སྐྱིད་སྐྱིད་ཀྱི་ངང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་རིང་དེ་ལྟར་སྐྱོ་བ་དེ་ཅི་ཡིན། ཁྱེད་ལ་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ།" ཞེས་དྲིས་པས། མ་མོ་སེར་སྐྱ་མས། "དེ་རིང་སྤྱང་ཀི་ཞིག་ལ་ཐུག་པ་དེས་གནངས་ཉིན་ངེད་མ་བུ་གཉིས་ཟ་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་བས་ང་རང་སེམས་སྐྱོ་བ་ཡིན།" ཞེས་བཤད། རི་བོང་གིས། "ཨ་ཁ་ཁ། ཨ་ཁ་ཁ།" ཞེས་བརྗོད་བཞིན་དལ་གྱིས་ས་ལ་ཉལ་ཞིང་། རྣ་གཉིས་རྒྱབ་ཏུ་སྦྱར་ཏེ་བསམ་བློ་བཏང་། ཡུད་ཙམ་འགོར་རྗེས་ཐབས་ཤིག་རྙེད་དེ་རི་བོང་ཡར་ལངས་ནས་དགའ་སྤྲོའི་ངང་། "ཐབས་ཤིག་རྙེད་བྱུང་། ཐབས་ཤིག་རྙེད་བྱུང་། ད་འདི་ལྟར་གྱིས།" ཞེས་གདམས་པ་ལྟར། མ་མོ་སེར་སྐྱས་འཕྲལ་དུ་རྩིག་པ་མི་ཚད་ཙམ་ཞིག་བརྩིགས་པའི་སྟེང་ལ་དུག་ལྷམ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཀབ།

དེ་ནས་ཉིན་གཉིས་འགོར་རྗེས། སྤྱང་ཀི་ལྟོགས་པ་དེ་མ་མོ་སེར་སྐྱ་མ་བུ་གཉིས་ཀྱི་གམ་དུ་འདུར་བཞིན་འོངས་པ་ལ། རི་བོང་རྩིག་ཁྲིའི་སྟེང་མཆོངས་ཤིང་། སྐྱིལ་ཀྲུང་གྲུ་བཞི་ཤོ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱས་ཏེ་རྫིག་ཉམས་དྲག་པོའི་སྒོ་ནས། "ཕ་ཡེ། འདུར་རྒྱུག་བྱེད་པའི་སྤྱང་ཀན་གྱིས་ཉོན་ཅིག ཨུ་ཅག་སེངྒེ་རྒྱལ་པོས་སྤྱང་པགས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅན་གྱི་ན་བཟའ་ཞིག་བཟོ་དགོས་པ་ལ་ད་དུང་སྤྱང་པགས་གཅིག་ཆད་པས། དེ་རིང་ཁྱོད་ལ་ཕྲད་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་། ཕ་ཡེ། མཐའ་བཞིར་ཡིབ་པའི་སྟག་གཟིག་དོམ་གསུམ་གྱི་ཧ་དམག་རྣམས། མྱུར་དུ་སྤྱང་ཀན་འདི་ཟུངས་ལ་པགས་པ་ཤུས་ཤིག" ཅེས་བརྗོད་པ་ན། སྤྱང་ཀི་དེ་ཤིན་ཏུ་སྐྲག་སྟེ་ལམ་ལ་མིག་གིས་ཀྱང་ལྟ་ཕོམ་མ་བྱུང་བར་བྲོས་པས། མཐར་ཤིན་ཏུ་གཟར་བའི་གཙོང་རོང་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་སྟེ་ཤི་འོ། །མ་མོ་སེར་སྐྱ་མ་བུ་གཉིས་སྡིག་ཉེན་ལས་ཐར་བས་དགའ་སྤྲོ་བརྗོད་ལས་འདས་པ་ཞིག་སྐྱེས་པ་དང་། སྡིག་སྐྱོབ་ཀྱི་དྲིན་ཆེན་རི་བོང་ལ་གུས་པའི་ཕྱག་དང་བཅས་དྲིན་ལན་འཇལ་བའི་དམ་བཅས།

དེ་ནས་ལོ་ཤས་སོང་རྗེས་ཀྱི་དགུན་དུས་ཀྱི་ཉིན་གཅིག་ལ། རི་བོང་དེ་ཆུ་ནང་ལ་ལྷུང་སྟེ་ལུས་ཡོངས་བརླན་པར་བྱས། ཁ་བ་བུ་ཡུག་ཡུར་ཡུར་དུ་གཡུག་པས། རི་བོང་གྲང་ནས་ལུས་ཡོངས་འདར་སིག་སིག་བྱེད་བཞིན་གཡག་དང་། མཛོ་མོ་གཉིས་ལ་ཞུ་འབོད་བྱས་ཀྱང་རོགས་མ་བྱས། དེ་ནས་རི་བོང་དེ་གྲང་ནས་རེངས་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་སུ་མ་མོ་སེར་སྐྱ་མ་བུ་གཉིས་ཀྱང་ས་དེར་ཆུ་འཐུང་དུ་ཡོང་བས་གྲང་ངར་གྱིས་སྲོག་དམར་པོ་ཁྱེར་གྲབས་ཡོད་པའི་རི་བོང་དེ་མཐོང་ཞིང་མྱུར་དུ་རི་བོང་དེ་དབོ་འོག་ཏུ་ཉལ་དུ་བཅུག་ཅིང་། རིམ་བཞིན་རི་བོང་གི་ལུས་ལ་དྲོད་རྒྱས་པས་འཆི་བ་ལས་ཐར་བར་བྱས་སོ། །དེ་རྗེས་རི་བོང་དང་མ་མོ་མ་བུ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པར་གྱུར་ཏེ། ཕོ་ཚེ་གསུམ་པོ་སྡུག་ས་སྐྱིད་ས་གང་ལ་ཐུག་ཀྱང་སྡུག་མཉམ་མྱོང་དང་སྐྱིད་མཉམ་རོལ་གྱིས་གཅིག་སེམས་གཅིག་ལ་ཆགས་ནས་དུས་འདའ་བར་བྱས་སོ། །

ཨོ་རྒྱན་རྡོ་རྗེ། སྦྲང་ཆར། (1985)

(a) སྒྲུང་རྩོམ་འདིའི་ནང་དོན་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་སྦྱོར་ཐུབ་པ་འདུག་གམ།

(b) དུད་འགྲོའི་འཚོ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོམ་ཐབས་འདི་ལེགས་ཉེས་ཇི་འདྲ་འདུག་འགྲེལ་བརྗོད་གྱིས།

2.

སྙན་རྩོམ་སྙན་པོ་ཐུང་ཐུང་།

ཁྱེད་ནི་མཁྱེན་པའི་བདག་པོ། །
ང་ནི་བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད། །
བཀའ་བགྲོན་མེད་པའི་སྒོ་ནས། །
བྱམས་སྐྱོང་གནང་རོགས་གནོད་དང་། །

ཁྱེད་ནི་གླིང་བཞིའི་ཉི་མ། །
ང་ནི་རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོ། །
སེམས་པར་གཏན་འཁེལ་བྱུང་ན། །
གླིང་བཞི་སྐོར་ནས་འཛོམས་ཤོག

ཁྱེད་ནི་ཤར་རིའི་ཕར་ནང་། །
ང་ནི་ནུབ་རིའི་ཚུར་ནང་། །
མཇལ་བསམ་ཡིད་ལ་ཡོད་ཀྱང་། །
ལ་དང་ལུང་པས་འགྱངས་སོང་། །

ཁྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་སྐོར་ཤོག
ང་ཡིས་རྒྱ་ནག་སྐོར་ཡོང་། །
ང་གཉིས་ལམ་འགྲོ་ཡོད་ན། །
ལྷ་སའི་མཐིལ་ལ་འཛོམས་ཡོང་། །

ཁྱེད་རང་ལ་མོའི་ཕར་ནང་། །
ང་ནི་ལ་མོའི་ཚུར་ནང་། །
ང་གཉིས་ལ་ལུང་འཛོལ་ཡང་། །
སེམས་གཉིས་གན་ལྟེ་མགོ་སྦྲེལ། །

ཁྱེད་ཀྱི་ཇ་ཞིག་སྐྱོབ་དང་། །
ང་ཡིས་མར་ཞིག་བརྒྱབ་གོ།
ང་གཉིས་ལམ་འགྲོ་ཡོད་མེད། །
གསོལ་ཇའི་མདོག་ལ་གཟིགས་དོ། །

ཁྲུང་ཁྲུང་རྐང་པ་རིང་ཡང་། །
མཚོ་མོའི་གཏིང་ཚད་མ་ལོན། །
ངང་པ་རྐང་པ་ཐུང་ཡང་། །
མཚོ་མོའི་གཏིང་ཚད་ལོན་ཡོད། །

ཀོ་བ་འཕྲེད་ལ་བཏང་ནས། །
ཆུ་མོའི་གཞུང་ལ་འཁྱེར་སོང་། །
གང་བྱས་འཁྱེར་ན་འཁྱེར་དང་། །
ལས་འགྲོའི་ཕྱོགས་ལ་འཁྱེར་ཞིག

སྙན་པོ་ཐུང་ཐུང་། ནོར་ལྷེ། (1985)

(a) སྙན་རྩོམ་འདིར་རྒྱུན་ལྡན་འཚོ་བ་དང་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གི་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་བཤད་འདུག་གམ།

(b) རྩོམ་པ་པོས་རང་གི་བསམ་ཚུལ་གསལ་པོ་ཤོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཨེ་འདུག་འགྲེལ་བརྗོད་གྱིས།